

(7) Informácie o rizikách, cieľoch a politikách riadenia rizík banky:

Trvalé vykonávanie obchodných činností si vyžaduje aj kontrolované podstupovať riziko s tým spojené. Z tohto aspektu musí byť PSS, a. s., schopná účinne riadiť riziká, ako aj mať k dispozícii primeraný vlastný kapitál na ich krytie.

Systém riadenia rizík v PSS, a. s., je realizovaný v súlade so zákonom o bankách a opatrením Národnej banky Slovenska o rizikách a systéme riadenia rizík. Implementáciou systému riadenia rizík stanovila PSS, a. s., zodpovednosť všetkých vlastníkov rizík za riadenie rizík, vznikajúcich pri výkone bankových činností PSS, a. s.. Účelom systému riadenia rizík je zabezpečiť predchádzanie možným vlastným stratám z podnikateľských rizík ich včasnou identifikáciou, sledovaním, meraním a zmerňovaním jednotlivých rizík. Tento systém slúži ďalej ako základ pre informovanie orgánov spoločnosti (akcionárov a dozornej rady) a NBS o aktuálnej rizikovej situácii PSS, a. s..

Hlavným cieľom riadenia rizík je predchádzať vlastným stratám z rizík a prispieť tým k zabezpečeniu dosiahnutia dlhodobých podnikových cieľov banky, hlavne k zabezpečeniu ziskovosti a konkurencieschopnosti.

Hlavnými skupinami rizík sú:

- kreditné riziko,
- trhové riziko (úrokové riziko bankovej knihy, devízové riziko),
- riziko likvidity,
- operačné riziko,
- ostatné významné riziká

Systém riadenia rizík zahŕňa postup riadenia rizík, stratégiu riadenia rizík, organizáciu riadenia rizík, informačný systém pre riadenie rizík, informačné toky a systém vnútornej kontroly.

Stratégia riadenia rizík obsahuje hlavné ciele a zásady používané pri riadení jednotlivých rizík, predovšetkým ale:

- podrobnejšiu definíciu rizika,
- akceptovateľnú mieru rizika,
- očakávané dôsledky vyplývajúce z vystavenia sa akceptovateľnej miere rizika,
- zásady pre výber metódy identifikácie, merania, sledovania a zmerňovanie rizika,
- typy limitov, ktoré PSS, a. s. používa a zásady pre výber a určenie ďalších limitov,
- objem a zásady pre určovanie vnútorného kapitálu vyčleneného na krytie rizika,
- zásady na vykonávanie nových druhov obchodov,
- zásady pre organizáciu riadenia rizík.

Koordináciu celého systému riadenia rizík zabezpečuje odbor podnikového controllingu a controllingu rizík. Odbor podnikového controllingu a controllingu rizík spolu s predstavenstvom, ALCO výborom, odborom bezpečnosti, úsekom vnútorného auditu, riaditeľmi jednotlivých úsekov a vedúcimi samostatných odborov predstavujú nosné piliere systému riadenia rizík v PSS, a. s..

Prvá stavebná sporiteľňa, a. s.

Pri organizácii riadenia rizík PSS, a. s., organizačne a personálne oddeľuje činnosti a zodpovednosti kompetentných útvarov tak, aby bolo v najväčšej možnej miere zamedzené konfliktom záujmov. Striktne sú oddelené činnosti spojené s:

- akvizíciou,
- uzatvorením obchodu,
- vysporiadaním obchodu,
- riadením rizík

pre jednotlivé riziká, a to najmä pre kreditné a trhové riziko. Oddelenie činností súvisiacich s uzatváraním obchodu a činností súvisiacich s riadením rizík pritom oddeľuje až po najvyššiu možnú úroveň.

Systém riadenie rizík je každoročne prehodnocovaný z hľadiska vhodnosti a funkčnosti a je schvaľovaný predstavenstvom.

Pri riadení **kreditného rizika** PSS, a.s., striktne dodržiava organizačné aj personálne oddelenie činností súvisiacich s uzatváraním obchodov, vysporiadaním obchodov a činností súvisiacich s riadením rizík. PSS, a.s., v súčasnosti poskytuje stavebné úvery a medziúvery za jasne stanovených štandardizovaných podmienok. V celom procese systému riadenia kreditného rizika sú jasne a jednoznačne stanovené kompetencie. Schvaľovací proces je v súčasnosti centralizovaný. PSS, a.s., má vypracovanú stratégiu riadenia kreditného rizika, ktorú pravidelne raz ročne aktualizuje. PSS, a.s., považuje kreditné riziko za materiálne a vyčleňuje časť svojho vnútorného kapitálu pre krytie potenciálnych neočakávaných strát z tohto rizika. Pre meranie kreditného rizika PSS, a.s., používa vlastný interný model založený na výpočte pravdepodobnosti vymáhania pohľadávky a výpočte predpokladanej vymožiteľnej čiastky.

Pri riadení **trhového rizika bankovej knihy** používa PSS, a.s., metódu VaR analýzy. V rámci merania tohto rizika PSS, a.s., realizuje aj stresové testovanie aplikovaním štandardných úrokových šokov. PSS, a.s., považuje trhové riziko bankovej knihy za materiálne a vyčleňuje časť svojho vnútorného kapitálu pre krytie potenciálnych strát z tohto rizika.

V oblasti riadenia **operačného rizika** je cieľom PSS, a.s., splnenie kvalitatívnych požiadaviek na pokročilý prístup k riadeniu operačného rizika (AMA approach). PSS, a.s., identifikuje operačné riziko vo všetkých svojich obchodoch, procesoch a IT systémoch na pravidelnej báze formou rozhovorov s riadiacimi pracovníkmi ako aj prostredníctvom dotazníka pre identifikáciu nových rizík. Pre účely odhadu operačného rizika používa PSS, a.s., metódu samohodnocovania na základe využitia expertných odhadov vlastníkov rizika ako aj výsledkov zberu strát z udalostí operačného rizika a vývoja kľúčových indikátorov rizika. Významné zdroje operačného rizika sú sledované prostredníctvom systému Riziko dotazníkov. Za účelom zmierňovania dopadu udalostí operačného rizika na banku využíva PSS, a.s., poisťovacie nástroje. Zmierňovanie dopadov operačného rizika v prípade veľkých zlyhaní a havárií je zabezpečované prostredníctvom Plánu obnovy podnikateľských aktivít PSS, a.s. (business continuity plan). Prevencia udalostí operačného rizika v oblasti IT systémov je realizovaná v PSS, a.s., prostredníctvom pravidelnej analýzy rizík IT a prostredníctvom uplatňovania bezpečnostnej politiky IT. PSS, a.s., považuje operačné riziko za materiálne a vyčleňuje časť svojho vnútorného kapitálu pre krytie potenciálnych neočakávaných strát z udalostí operačného rizika.

Prvá stavebná sporiteľňa, a. s.

(9) Stav vlastných zdrojov k 30.9.2011 (v tis. EUR):

Základné vlastné zdroje spolu		209 440
1.	Splatené základné imanie	66 500
2.	Fondy zo zisku a ostatné kapitálové fondy	41 758
3.	Ostatné špecifické položky základných vlastných zdrojov	112 603
4.	Ostatné odpočítateľné položky od základných vlastných zdrojov	-11 328
Dodatkové vlastné zdroje		0
Doplňkové vlastné zdroje		0
Celkové vlastné zdroje		209 533

(10) Informácie o dodržiavaní požiadaviek pre minimálnu výšku vlastných zdrojov banky a požiadaviek na vnútorný kapitál:

Výška požiadaviek na vlastné zdroje (regulatórna) k 30.9.2011 (v tis. EUR):

Požiadavky na vlastné zdroje pre kreditné riziko (SA)		98 963
1.	Výpočet z dlhodobých expozícií voči inštitúciám	400
2.	Výpočet z dlhodobých expozícií voči právnickým osobám podnikateľom	181
3.	Výpočet z expozícií voči retailu	90 427
4.	Výpočet z expozícií po termíne splatnosti	2 770
5.	Výpočet z krátkodobých expozícií voči inštitúciám a právnickým osobám podnikateľom	767
6.	Výpočet z ostatných položiek	4 418
Požiadavky na vlastné zdroje pre operačné riziko		11 260
Celkové požiadavky na vlastné zdroje		110 223

Celková primeranosť vlastných zdrojov tak k 30.9.2011 dosiahla hodnotu 15,21 %, čím bola dodržaná zákonná požiadavka (min. 8 %).

V súvislosti s implementáciou nových pravidiel regulácie v oblasti vlastných zdrojov a požiadaviek na vlastné zdroje (Basel II) vypracovala PSS, a.s., metodiku pre systém hodnotenia primeranosti vnútorného kapitálu (ICAAP). ICAAP pokrýva v porovnaní s minimálnou regulatórnu kapitálovou požiadavkou (kreditné a operačné riziko) aj ostatné významné riziká vo vzťahu k rizikovému profilu PSS, a.s., ako sú najmä strategické riziko a úrokové riziko bankovej knihy.

Systém hodnotenia primeranosti vnútorného kapitálu zahŕňa

- stratégiu pre riadenie objemu vnútorného kapitálu,
- postup na určovanie primeranej výšky vnútorného kapitálu, zložiek vnútorného kapitálu a priradovanie vnútorného kapitálu k rizikám,
- systém udržiavania vnútorného kapitálu na požadovanej výške.

Prvá stavebná sporiteľňa, a. s.

Limit pre ukazovateľ primeranosti vnútorného kapitálu, stratégiu a plán pre riadenie objemu vnútorného kapitálu a koncepciu systému hodnotenia vnútorného kapitálu schvaľuje dozorná rada PSS, a.s..

(11) Informácie o kreditnom riziku a riziku poklesu hodnoty postúpenej pohľadávky obsahujú

a) PSS, a.s., zatried'uje pohľadávky sa v závislosti od znehodnotenia nasledovne:

- a1) štandardné pohľadávky – pohľadávky bez identifikovaného znehodnotenia,
- a2) pohľadávky so zníženou hodnotou, resp. znehodnotenú pohľadávky – pohľadávky s identifikovaným znehodnotením

Udalosť straty (lost event) determinujúca zatriedenie pohľadávky do skupiny pohľadávok so zníženou hodnotou je doba omeškania viac ako 30 dní. Udalosť straty je pravidelne testovaná na významnosť.

Pohľadávky so zníženou hodnotou sa členia do nasledujúcich portfólií pohľadávok, pričom najdôležitejším znakom je doba omeškania so splátkami úveru:

- a2a) omeškanie viac ako 30 dní, ale nie dlhšie ako 90 dní,
- a2b) omeškanie viac ako 90 dní, ale nie dlhšie ako 180 dní,
- a2c) omeškanie viac ako 180 dní, ale nie dlhšie ako 360 dní,
- a2d) omeškanie viac ako 360 dní,

pričom a2b až a2d predstavujú tie pohľadávky, ktoré nazývame zlyhanými.

b) PSS, a.s., tvorí individuálne opravné položky a paušalizované opravné položky.

Individuálne opravné položky tvorí k individuálne významným pohľadávkam z úverov s omeškaním viac ako 30 dní a k individuálne nevýznamným pohľadávkam z úverov, ktoré sú vymáhané a existuje k nim individuálna očakávaná výnosnosť z vymáhania.

Paušalizované opravné položky tvorí ku všetkým ostatným pohľadávkam, ktoré sú v portfóliách 2 až 5 a netvoríme k nim individuálnu opravnú položku.

Výška opravnej položky predstavuje rozdiel medzi účtovnou hodnotou a realizovateľnou sumou, ktorá je súčasťou hodnotou očakávaných budúcich peňažných tokov vrátane súm vymožiteľných zo záruk a prijatých zabezpečení, diskontovanou na základe pôvodnej úrokovej sadzby úveru pri jeho vzniku.

Výpočet individuálnej opravnej položky sa vykonáva ku každej individuálne významnej pohľadávke z úveru jednotlivo pri zohľadnení očakávaných budúcich peňažných tokov z tejto pohľadávky ako aj aktuálneho ocenenenia zabezpečenia.

Výpočet individuálnych opravných položiek k individuálne nevýznamným pohľadávkam z úverov, ktoré sú vymáhané sa vykonáva ku každej pohľadávke rovnakým spôsobom, ako pri paušalizovaných opravných položkách k portfóliu pohľadávok, avšak na základe individuálnej očakávanej výnosnosti jednotlivých pohľadávok. V prípade vymáhaných pohľadávok určených na odpis predstavuje výška opravnej položky 100% výšky pohľadávky zníženej o naspenú sumu.

Prvá stavebná sporiteľňa, a. s.

- c) **Koncentrácia kreditného rizika** vzniká z dôvodu existencie úverových pohľadávok s podobnými ekonomickými charakteristikami, ktoré ovplyvňujú schopnosť dlžníka plniť svoje záväzky. PSS, a.s., považuje za významnú angažovanosť pohľadávku voči dlžníkom alebo ekonomicky prepojenej skupine dlžníkov, ktorá presahuje 10% vlastných zdrojov Banky.

PSS, a.s., má udelené povolenie na výkon bankových činností podľa osobitného zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších predpisov, na základe ktorého môže ako banka prijímať vklady a poskytovať stavebné úvery stavebnému sporiteľovi, ktorým môže byť:

- fyzická osoba, ktorá uzatvorí so stavebnou sporiteľňou zmluvu o stavebnom sporení alebo v prospech ktorej je uzatvorená zmluva o stavebnom sporení,
- spoločenstvo vlastníkov bytov zriadené podľa osobitného predpisu, ktoré uzatvorí so stavebnou sporiteľňou zmluvu o stavebnom sporení alebo v prospech ktorého je uzatvorená zmluva o stavebnom sporení
- iná právnická osoba ako je uvedená v písm. b), ktorá uzatvorí so stavebnou sporiteľňou zmluvu o stavebnom sporení alebo v prospech ktorej je uzatvorená zmluva o stavebnom sporení

PSS, a.s., od roku 2006 môže poskytovať aj stavebné úvery mimo zdrojov fondu stavebného sporenia právnickým osobám so sídlom na území Slovenskej republiky alebo fyzickým osobám podnikateľom s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky.

Činnosť PSS, a.s., sa primárne zameriava na uzatváranie obchodov so stavebnými sporiteľmi. Výkon ostatných povolených bankových činností je vykonávaný len v nevyhnutne potrebnom rozsahu. Tým je eliminované riziko koncentrácie kreditného rizika podľa štátu a hospodárskeho odvetvia. Riziko koncentrácie kreditného rizika voči dlžníkovi je minimalizované stanovenými internými limitmi PSS, a.s..

K 30.9.2011 nemá PSS, a.s., významnú koncentráciu kreditného rizika voči žiadnemu individuálnemu dlžníkovi, ani voči ekonomicky prepojenej skupine dlžníkov.

- d) **rozdelenie súhrnnej výšky expozícií pri kreditnom riziku podľa zostatkovej splatnosti v členení podľa významných tried expozícií:**

Ukazovateľ	splatnosť do 7 dní vrátane	splatnosť od 7 dní do 1 mes. vrátane	splatnosť od 1 do 3 mes. vrátane	splatnosť od 3 do 6 mes. vrátane	splatnosť od 6 do 9 mes. vrátane	splatnosť od 9 do 12 mes. vrátane	splatnosť od 12 do 24 mes. vrátane	splatnosť od 24 do 60 mes. vrátane	splatnosť viac ako 60 mesiacov	nešpecifikované položky	Celkom (st.1 až st.110)
SÚČET SÚVAHOVÝCH ÚČTOV AKTÍV	21 343	31 625	70 531	151 774	97 887	67 251	186 525	463 633	976 613	95 364	2 162 546
pokladničné hodnoty	13										13
účty centrálnych bánk a sekové poisťovne účty	40										40
účty ostatných bánk	16 865	10 000	21 087	10 005							57 957
účty klientov	4 425	21 600	49 431	80 084	61 520	67 193	164 389	393 993	899 084	26 417	1 768 136
príjmy budúcich období											0
štátne pokladničné poukážky				39 824							39 824
štátne dlhopisy				21 861	36 367	58	22 136	69 640	77 529		227 591
pokladničné poukážky a dlhopisy centrálnych bánk											0
ostatné dlhové cenné papiere											0
ostatné CP na predaj a CP v reálnej hodnote proti zisku a strate										149	149
cenné papiere so zriadeným záložným právom (z r.7 až 11 a r.15)											0
kupóny dlhových cenných papierov so splatnosťou dlhových cenných papierov do 1 mesiaca vrátane (z r.7 až 10)											0
kupóny dlhových cenných papierov so splatnosťou dlhových cenných papierov nad 1 mesiac vrátane (z r.7 až 10)				2 719	1 448	58					4 225
ostatné finančné investície										2 977	2 977
hmotný a nehmotný investičný majetok										40 314	40 314
ostatné aktíva		25	13							25 507	25 545

Prvá stavebná sporiteľňa, a. s.

- e) **Rizikom poklesu hodnoty postúpenej pohľadávky** rozumie PSS, a.s., riziko vyplývajúce pre banku ako postupníka zo zachovania právneho postavenia dlžníka po postúpení pohľadávky alebo z jej nedostatočnej informovanosti o postúpenej pohľadávke. PSS, a.s., nie je ohrozená daným rizikom, nakoľko v súčasnosti neodkupuje pohľadávky.

(12) Súhrnnú výšku expozícií v členení podľa stupňa kreditnej kvality k 30.9.2011:

(v tis. EUR)		Hrubá hodnota expozície	Čistá hodnota expozície
Spolu		2 310 575	2 244 785
1.	Expozícia s rizikovou váhou 0 %	546 591	546 566
2.	Expozícia s rizikovou váhou 10 %	0	0
3.	Expozícia s rizikovou váhou 20 %	47 952	47 952
4.	Expozícia s rizikovou váhou 35 %	0	0
5.	Expozícia s rizikovou váhou 50 %	19 803	19 803
6.	Expozícia s rizikovou váhou 75 %	1 548 130	1 542 312
7.	Expozícia s rizikovou váhou 100 %	139 888	81 159
8.	Expozícia s rizikovou váhou 150 %	8 211	6 993
9.	Expozícia s rizikovou váhou 200 %	0	0
10.	Expozícia s ostatnými rizikovými váhami	0	0

(17) Informácie o operačnom riziku:

Výška požiadavky na vlastné zdroje pre operačné riziko je vypočítaná štandardizovaným prístupom. PSS, a.s., rozlišuje dve obchodné línie a to retailové bankovníctvo a komerčné bankovníctvo.

(20) Informácie o postupoch zmierňovania kreditného rizika:

- a) Finančný majetok a záväzky sa **vzájomne započítavajú** a ich čistá hodnota je vykázaná v súvahe vtedy, ak existuje právne vymožitelný nárok na vzájomný zápočet vykázaných hodnôt a zároveň existuje úmysel vysporiadať transakcie na základe ich čistého rozdielu.

Vzájomné započítanie pohľadávok a záväzkov využíva PSS, a.s., **v ojedinelých prípadoch** pri záväzkoch a pohľadávkach z obchodného styku (dodávateľsko-odberateľské vzťahy), najmä vtedy, keď dodávateľ vystaví dobropis (t.j. zníženie fakturovanej ceny) k plneniu, ktoré realizoval v minulosti a ak voči tomtu istému dodávateľovi eviduje PSS, a.s., splatný záväzok uhradiť inú faktúru. Ide o nevýznamné čiastky.

- b) Úvery sú zabezpečované nasledovnými formami zabezpečenia:

- banková záruka,
- ručiteľ/solidárne ručenie,
- záložné právo na nehnuteľnosť, v ktorej dlžník býva, alebo bude bývať,
- záložné právo na ostatné nehnuteľnosti,
- vinkulovaný vklad v inej banke,
- nasporená suma na prislúchajúcom účte sporenia